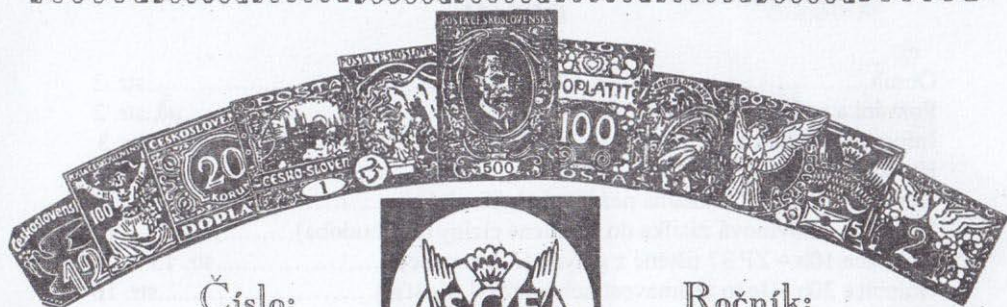

Z P R A V O D A J

Číslo:
70

Ročník:
2009

SPOLEČNOST SBĚRATELŮ ČESKOSLOVENSKÝCH KNIHTISKOVÝCH ZNÁMEK

Zpravodaj společnosti sběratelů československých knihtiskových známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pouze pro vnitřní potřebu členů společnosti. Je vydáván nepravidelně, nejméně 2x do roka. Za redakční úpravy odpovídají a na přípravě se podíleli členové společnosti. Rukopisy, články, připomínky, nové poznatky či jinou korespondenci pošlete na adresu: Radovan BANERT, Trávníčkova 1765/7, PRAHA 5 - Stodůlky, 155 00, tel.: 251 619 478, e-mail: banert@seznam.cz

OBSAH

Obsah.....	str. 2
Pozvánka na setkání SKZ.....	str. 2
Informace vedení SKZ.....	str. 3
Hradčanské dopisy (F. Hamr).....	str. 4 – 7
Hradčany 500h 2.TD známá neznámá (J. Chudoba).....	str. 8 – 10
Holubice – novinová zásilka do vzdálené ciziny (J. Chudoba).....	str.11 – 12
Holubice 10h – ZP 37 tištěné z galvan (J. Moravec).....	str. 13 – 15
Holubice 30h – Je to zajímavost nebo ne? (V. Košťál).....	str. 16
Rýha v ZT návrhu pro druhou soutěž od V.H.Brunnera (R. Banert).str...	17 – 18
OR – Výrazné odchylky v zoubkování známek (J. Chvalovský).....	19 – 21
OR 50h zelená – Vydání tete-beche (J. Chvalovský).....	str. 22
OR 50h zelená – Vada 1. negativu na ZP 35 (J. Chvalovský).....	str. 23
OR 50h zelená – Dočasná vada tisku na ZP 78 (J. Chvalovský).....	str. 24

!! POZOR NEPŘEHLÉDNĚTE !!

POZVÁNKA

Pozvánka na naše první setkání členů Společnosti knihtisku v letošním roce, které se uskuteční v **sobotu 4. dubna 2009 v 9,30 hodin**, již tradičně v zasedací místnosti AGROPOLU a.s., Praha 1, Opletalova ulice č. 4. v prvním patře. Výstupní stanice METRA je Muzeum.

Jako obvykle budou přítomni vedoucí jednotlivých pracovních skupin a znalci SČF pro knihtisková vydání čs. známek. Na setkání můžete nabídnout své přebytky známek a při trošce štěstí také získat známky do své sbírky.

Vedení SKZ

Vážení přátelé,

asi jste si všimli chyby, které jsme se při zpracování minulého vydání našeho Zpravodaje dopustili. Přeskočili jsme číslování v pořadí zpravodajů a proto jste marně hledali číslo 68. Abychom nezpůsobili další komplikace, rozhodli jsme chybějící číslo již nenahradit.

Dále jsme opomenuli výrazněji upozornit na výši členských příspěvků pro rok 2009, a rovněž jsme neoznámili přehled Studijních příruček, připravených pro tisk, jejich cenu a způsob úhrady. Za výše uvedené nedostatky se omlouváme.

Členské příspěvky pro rok 2009 zůstávají nezměněny a činí:

- pro členy do 70 let Kč 60
- pro členy nad 70 let Kč 50

Vzhledem k zvýšení poštovního jsme nuceni upravit poplatky pro naše členy žijící v zahraničí. Roční členské se zvyšuje na Kč 200 v němž zahrnuto i poštovné při zasílání jednotlivých vydání Zpravodaje. Při zasílání Studijních příruček bude k jejich ceně připočteno také poštovné.

V roce 2009 budou vydány tyto Studijní příručky:

- Č. 61 (Moravec) Doplatní 2000 h modrá, cca 60 stran za 60 Kč vč. poštovního
- Č. 62 (Ryvola) Legionářské 50 h modrá, cca 50 stran za Kč 70 vč. poštovního
- Č. 63 (Hroch) Osv. republika 40 h typ II, deska 10 za Kč 70 vč. poštovního

Objednávky a úhrady lze provést 4. dubna na setkání členů SKZ v Praze, nebo zaslat přiloženou poštovní poukázkou. Nezapomeňte v levém dolním rohu poukázky v odd. „C“ ve zprávě pro adresáta napsat pořadové číslo objednávané Příručky. Objednávky zašlete do konce června 2009.

Studie budou předány přítomným na podzimním setkání, nebo později přiloženy k jarnímu Zpravodaji 2000.

Přehled Studijních příruček připravovaných pro rok 2010 bude zveřejněn v letošním podzimním Zpravodaji a můžete je objednat na setkání dne 28. listopadu 2009 v Praze.

Těšíme se na další setkání s Vámi dne 4. dubna na obvyklém místě v Praze.

Vedení SKZ

Hradčanské dopisy.

Každému sběrateli se dříve či později dostane do ruky nějaký dopis, který jej zaujme, ať už svou frankaturou, razítkem, jménem adresáta, hezky vylepenými známkami či jinak. Je mu líto z něj známky odlepit a tak jej zařadí do své sbírky jako ukázkou použití. Postupem doby má takových dopisů víc a zjistí, že sbírání dopisů – celistvostí je zajímavé, ve sbírce tvoří ozdobu jako „třešinka na dortu“ a začne se o ně zajímat hlouběji. U emise Hradčany je to o to zajímavější, že v době jejich platnosti platily ještě známky Rakouska a Uherska a známky osmi dalších emisí vydaných později.

Všechny tyto známky se mohou na dopisech objevit spolu se známkou Hradčany. Pokud k tomu přidáme ještě poštovní poplatky, které byly ve čtyřech tarifních obdobích různé, lze získat nepřeberné množství zajímavých dopisů, které významný sběratel a publicista Jaroslav Ježek nazýval „malé rarity“. I já jsem tomuto sbírání propadl a chtěl bych svoje kolegy s některými dopisy seznámit. Na ukázkách jsou pouze dopisy poslané jako obyčejné. I na nich je vidět, že jejich sbírání může být zajímavé.

V prvním výplatním období bylo poštovné převzato ještě z Rakouska-Uherska a činilo 20 h za dopis základní váhy do 20g. Kromě toho, že mohlo být uhrazeno jedinou známkou v hodnotě 20 h ať již rakouskou, uherskou či známkou emise Hradčany byly použity i známky nižší hodnoty. Na obrázku (1) byly použity dvě známky 10 h. Ty zřejmě nebyly při podání znehodnoceny razítkem a tak je doručovatel znehodnotil svým podpisem. Ještě vícenásobné použití známky stejné hodnoty a navíc v kombinaci se známkou rakouskou je na dalším obrázku (2).

V dalším výplatním období (15. 5. 1919 – 14. 3. 1920) bylo již poštovné za obyčejný dopis základní váhy 25 h. K úhradě poštovného mohla být opět použita různá kombinace známek. V té době již ztratila hodnota 3 h svoji výplatní hodnotu (jako jednoznámková pro tiskopis) a tak se objevuje na dopisech většinou v kombinaci s hodnotou 1 h (3). Protože hodnota 1 h byla použitelná jen jako doplňková hodnota byla takto používána (4).

Ve třetím výplatním období (15. 3. 1920 – 31. 7. 1920) došlo opět ke zvýšení poštovného a tak na dopis bylo nutno vylepit známky v hodnotě 30 h. I zde bylo možno použít známek hodnoty 1 h (5) nebo i třech známek různé hodnoty, ale stejné kresby „e“ (6).

Výplatné 60 h v dalším období potom umožňovalo ještě zajímavější kombinace. Třeba čtyřnásobné použití hodnoty 15 h (7) nebo opět použití hodnoty 1h a 3h navíc v kombinaci se známkami emise Holubice a Osvobozená republika (8).

LEOPOLD FRIEDMANN
TRENČÍN
KUBICZA-GASSE 153.

Herrn

Hugo Fichler

Prag-Karolinenthal

1

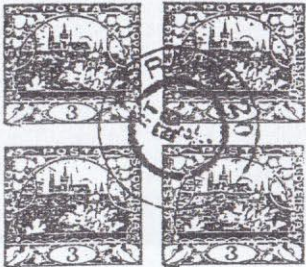
Herrn

Karl Helbig

180

210

Prag III.
Friedensthalg. 1180

2

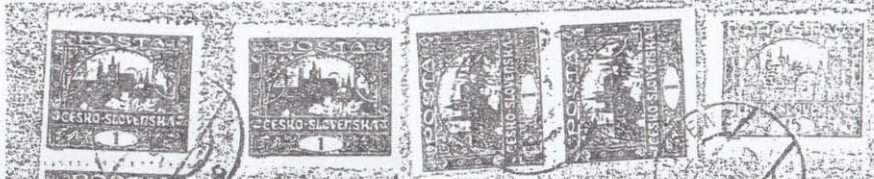

-10 -20 -30 -40

Pavel Jan Hrdy
180

Bratislava
Kennelgasse 3

die General-Agentschaft für B...

Prag

Volontér pan
Jan Alexandr Hrdy
koncistní ústav

Prag

Mariengasse

4

Karel Th
Hlaváček
5

Fürstlich Collalto'sche Wirtschafts-Direktion Ungarschitz

(Mähren),

P.J.

F. Wichterle

5/7 20
Lan

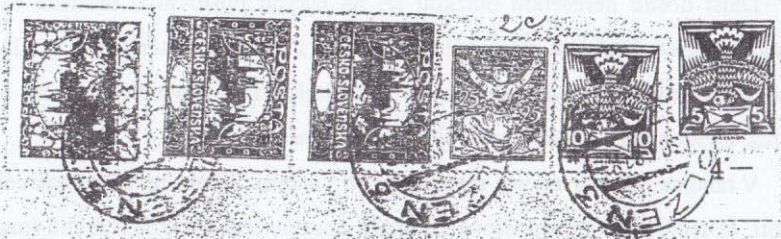
In. Václav

mf

t. n.
Pierove

7

Trávník H. 6

Pani *Andriana Schwarzová*

Č. Bndějovice.

Kinařova 13. 8

500 hal. Hradčany 2. TD známá neznámá

Hodnota 500 hal. z druhé TD je velice oblíbená hodnota, protože se lehce odlišuje od první TD a zároveň byla tištěna v mnohem menším nákladu. Podle odhadu F. Fryče ve Filatelii ročník 1968, strana 290 se vyskytují známky z první TD asi 15x častěji než z druhé TD. V tomto odhadu bych plně souhlasil s F. Fryčem. Poměr se stává ještě vyšší, protože vydáním příručky od F. Hamra v roce 1984 se výrazně zvýšil zájem o tuto známku. Odhad nákladu je podle odhadu asi kolem 80 000 známek, tj. 800 archů.

Známky z druhé TD byly tištěny zároveň se známkami z první TD a měly být použity především pro letecké známky.

Dosud jsem nenašel v literatuře zmínku o tom, že známky z druhé TD (a tím pádem i část nákladu první TD) jsou tištěny na odlišném papíře než většina známek z první TD. Papír se odlišuje v tom, že je výrazně bělejší než předcházející náklady. S jistou dávkou nadsazení lze říci, že papír vypadá jako opticky zjasněný (což je nemožné, protože je z roku 1920).

Další dosud neřešenou otázkou je, na jakých poštovních úřadech byla známka použita. Prohlédl jsem více než 400 ks známek tištěných z 2. TD a mohu konstatovat, že byla použita na následujících poštovních úřadech, viz tabulka. Uvítám další dosud nezveřejněné poštovní úřady.

V tabulce jsou uvedena místa použití, datum jejich prvního známého použití. Je zřejmé, že řada poštovních úřadů dostala větší množství archů (např. Varnsdorf 2, Rumburk 1, Bratislava 1, Liberec 3), zatímco jiné úřady pouze jediný.

První použití je z 24. září 1920 a to ve Varnsdorfu. Může někdo vysvětlit proč tyto známky byly dány do oběhu v době, kdy se již používaly 500 hal. HV 1920?

Na závěr mi dovoluňte poděkovat kolegům Emilu Kolesarovi, Jiřímu Krňákovi, Vašku Košťálovi a Mirku Horákovi za pomoc.

Tab. 1: Poštovní použití známky 500 halěrů Hradčany 2. TD

Místo použití	Nový název	První zjištěné použití
Aš ???		
Banská Bystrica		
Banská Štiavnica		
Bavorov v Čechách	(Bavorov)	
Bělá pod Bezdězem		
Benešov u Prahy		
Benešov ve Slezsku		6. 11. 1920
Bílovec		11. 12. 1920
Bratislava 1		23. 10. 1920
Bratislava 2		
Brno 1		20. 10. 1920
Brno 2		26. 10. 1920
Bruntál		
Bzenec - Písek		
Červená Voda		
Česká Kamenice		11. 10. 1920
Dešenice		22. 2. 1921
Dombrová		19. 3. 1921
Duchcov		
Frydlant v Čechách		
Fryvaldov		4. 12. 1920
Horná Štubňa	(Hornia Štubňa)	
Horní Litvínov		
Husovice	(Brno 14)	
Cheb 2		1. 10. 1920
Jablonec nad Nisou 3		
Kadaň		
Karlovy Vary ???		
Karlov na Moravě	(Moravský Karlov)	12. 10. 1920
Kateřinky	(Kateřinky u Opavy)	12. 11. 1920
Kopřivnice		2. 12. 1920
Královské Vinohrady ???	(Praha 3x)	22. 3. 1921
Krnov 1		
Krnov 2		25. 11. 1920
Lazy ve Slezsku	(Lazy u Orlové)	
Liberec 3		1. 10. 1920
Libina	(Německá Libina)	
Litoměřice		
Lomnice nad Popelkou		22. 10. 1920

Loučky u Krnova		
Moravská Ostrava ???		16. 12. 1920
Most		
Motyčín		
Netvořice		
Novosedlice – Kraml 2	(Střekov 2)	12. 3. 1921
Nitra		12. 11. 1920
Nový Jičín		6. 10. 1920
Olomouc 1		16. 10. 1920
Opatov na Moravě		
Opava 3		18. 10. 1920
Opava 4		29. 1. 1921
Osoblaha		
Ouštěk	(Ústěk)	11. 11. 1920
Parkan	(Parkan 1)	
Podmokly ???		
Praha 1		1. 10. 1920
Prostějov 1		
Prostějov 2		
Přerov		
Roudnice		
Rumburk 1		2. 10. 1920
Ružomberok		
Strážnice		4. 2. 1921
Svitavy		16. 10. 1920
Šumperk 2		
Ústí nad Labem 2		
Valašské Meziříčí		9. 11. 1920
Varnsdorf 2		24. 9. 1920
Vitkovice – železárný	(Moravská Ostrava 10)	
Volyně		
Zakamenné – Klin		8. 11. 1920
Znojmo		23. 11. 1920
Zvolen		20. 10. 1920

Josef Chudoba

Noviny zasílané do vzdálené ciziny a jeden překvapivý objev u Holubiček

Když jsem byl na výstavě Praga 2008, velice mne zaujal exponát V. Košťála - Novinové 1918, ve kterém má krásné poštovní použití novinových známek na všechny způsoby. Chyběla mi tam jediná věcička - noviny, které jsou zasílány do vzdálené ciziny.

Nedlouho po výstavě jsem byl na burze a viděl jsem věc, která mne celkem ohromila. Byly to noviny, na kterých byla použita známka 25 hal. výplatní znak. Výplatní známka na novinách? Primitivní padělek, nebo nový typ poštovního použití?

Červený katalogu ČSR I z Brna [1] popisuje na straně 405 zasílání novin do zahraničí. Cituji: „Od roku 1925 mohli vydavatelé, kteří měli povolení, používat novinových známek v tuzemsku a zasílat svá periodika za poloviční sazbu tiskoviny do ciziny. Z předpisu však není zřejmé, zda se poštovné hradilo výplatními či novinovými známkami.“

Cena za tiskovinu do 50 g do ciziny činila v 5. tarifním období 50 hal. Tedy, poloviční výplatné činí 25 hal. Je zajímavé, že vzdálená cizina byla odlišná pro zasílání novin a dopisů. Při posílání dopisu do Německa byla sazba pro blízkou cizinu, zatímco při zasílání novin pro vzdálenou cizinu.

Nyní mi dovozte, abych odhalil slibovaný objev u Holubiček. Netrvalo dlouho a našel jsem novinovou pásku, která je zasílána do Německa a je vyfrankována 25 haléřovou Holubičkou - viz obrázek 1. Razítko je ze dne 16. března 1927. Toto použití Holubiček není uvedeno v [2], kde se autor podrobně rozepisuje o použití jednoznámkových frankatur Holubiček.

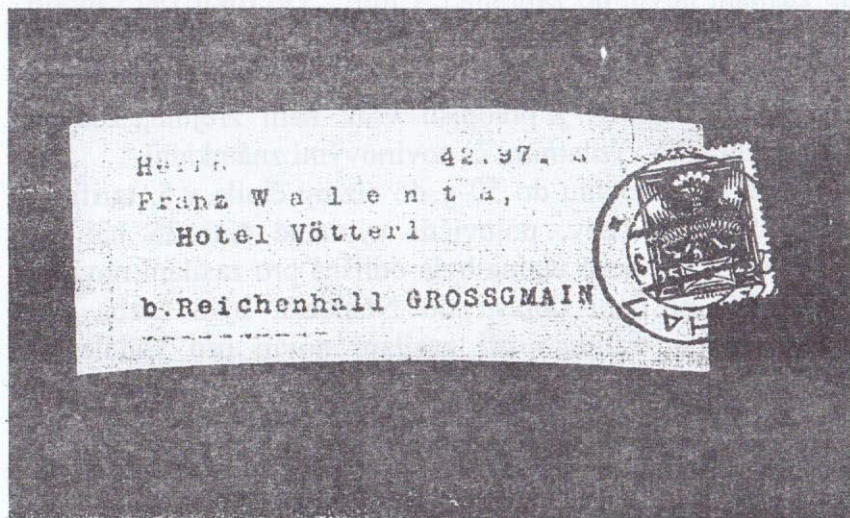
Protože se jedná o druhý exemplář jednoznámkové frankatury 25 hal., zasílaný od jiného vydavatelství a jiného města a na jinou adresu, mám za to, že je jednoznačně prokázáno, že může existovat i jednoznámková výplatní frankatura 25 haléřů v 5. tarifním období.

Objev je o to výjimečnější, že dokazuje použití výplatních známek na novinách. Osobně si myslím, že poštovní použití je velmi vzácné a při nálezu se jistě jedná o aukční položku.

Chudoba

[1] Klim J., Schodelbauer V., *Československo 1918 - 1939*, Merkur-revue, spol. s r.o., Brno, 2002

[2] J. Kašpar, *47. Zpravodaj Společnosti sběratelů knihtiskových vydání*, 1998

Obr. 1: Novinová páska zasílaná do vzdálené ciziny

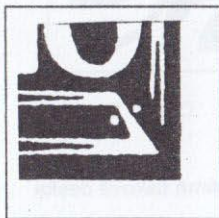

HOLUBICE 10 h , OLIVOVÁ
ZP 37 TIŠTĚNÉ Z GALVAN

Tento článek je pokračováním článku ze zpravodaje č. 69. Popisuje další vady na známkách ze ZP 37 z tiskových desek – galvan.

Pouze v jednom případě se podařilo určit tiskovou desku.

Tisková deska označená 6 – 26 bílá skvrnka uvnitř pravé podkovy, bílá skvrnka vpravo od pravé podkovy (obr. č. 1)

Obr. č. 1

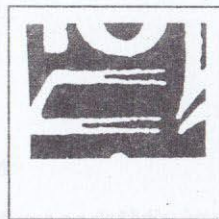
Neznámá tisková deska.

Barevná skvrnka pod písmenem A v Benda (obr. č. 2)

Vryp do dolního rámu pod levou skobou (obr. č. 3)

Obr. č. 2

Obr. č. 3

Neznámá tisková deska.

Bílá skvrnka mezi pravými svislými lištami (obr. č. 4)

Obr. č. 4

Neznámá tisková deska

Bílý výběžek na levé dolní části křídla (obr. č. 5)

Obr. č. 5

Neznámá tisková deska

Barevný výběžek na levém dolním rohu (obr. č. 6)

Obr. č. 6

Neznámá tisková deska

Barevný výběžek na pravém dolním rohu zakončený barevným bodem (obr. č. 7)

Obr. č. 7

Neznámá tisková deska

Barevný výběžek na levém dolním rohu (obr. č. 8)

Barevný výběžek na pravém dolním rohu (obr. č. 9)

Obr. č. 8

Obr. č. 9

Všechny vyobrazené vady jsou doloženy minimálně třemi exempláři.
Uvítám případné zařazení vad do příslušných tiskových desek.

Jaroslav Moravec

Korespondenční lístky s OR 50 h

Koupím kvalitní korespondenční lístky (nebo i sbírku) s vytištěnou známkou Osv. republika 50 h zelená, v katalogích evidované jako CDV 24 až 29.

Cena dle dohody s přihlédnutím ke kvalitě celiny a sběratelské hodnotě.

Ze studijních důvodů mám zájem i o nekvalitní kusy, ovšem za přijatelnou cenu.

Zájemcům, po předchozí dohodě, mohu rozřídít lístky podle jednotlivých vydání i sběratelské hodnoty.

J. Chvalovský

JE TO ZAJÍMAVOST NEBO NE?

Při prohlížení svých známek emise Holubice jsem našel u hodnoty 30h známku, která má na levé straně kratší ozdobnou stužku po celé délce proříznutou (viz. obrázek).

Zda se jedná o nahodilost, nebo jinou vadu nemohu z jednoho exempláře posoudit. Proto se obracím na další sběratele specialisty této emise, aby prostřednictvím Zpravodaje sdělily:

- a) zda někdo také vlastní tuto zajímavost
- b) zda se jedná o nahodilost, nebo DV či TV
- c) zda je možné určit o které ZP a TD se jedná

Za případné vysvětlení, nebo určení předem děkuji.

V. Košťál

RÝHA V OBRAZU VE ZKOUŠKÁCH TISKU NÁVRHU OR PRO TZV. DRUHOU SOUTĚŽ OD V. H. BRUNNERA

Tyto zkusmé tisky návrhu OR od Vrstislava Hugo. Brunnera, pro tzv. druhou soutěž, kde na pravé straně z pohledu postavy je datum 28. 10. 1918 a na druhé je hodnotová číslice 25 se v první fázi tiskly ve velkém formátu. Ten u sběratelů, zejména na aukcích, patří k velmi vyhledávaným a neobejde se bez něj prakticky žádná vystavovaná specializovaná, či studijní sbírka emise OR.

Zkusmé tisky návrhu, byly provedeny v širší škále barev včetně zlaté a vysbírat se dají i na různobarevných papírech různé jakosti až po bílý křídový. Pokud se zaměříme na obraz známky můžeme odlišit „dvě verze“. Jedna je bez poškození obrazu a druhá, která se vyskytuje častěji má v obraze známky rýhu, která prochází přes písmeno P v nápisu, dále pak přes ruku, čárkované pozadí, až pod datum, kde pod číslicí 9 končí.

Když se zaměříme na popis, který je často sběrateli uváděn pod touto známkou s rýhou je tam zpravidla uvedeno, že se jedná o „prasklou desku“ v pozdější fázi tisku tohoto ZT. To je uvedeno i v některé literatuře a setkal jsem se s tím i v jedné studijní práci, kde bylo též uvedeno, že se pravděpodobně jedná o prasklou desku.

Pokud se na obraz podíváme detailněji, což nejspíš nikdo z těchto sběratelů neučinil (je to však smutné, když se jedná často o „studijní sbírky“), tak po krátké prohlídce, musíte zkonstatovat, že se jedná pouze o rýhu. Nejširší a nejpatrnější část poškození, by u prasklé desky bylo tam, kde poškození vzniklo a postupně by se zužovalo ve směru, kterým se rozpíná. Když se na poškození zadíváme na ZT, zjistíme, že jeho nejpatrnější, nejširší část, je uprostřed známky pod datumem a naopak se zmenšuje ke kraji. Z toho lze vyvodit, že poškození, v tomto případě bezesporu rýha má počátek uprostřed obrazu a pokračuje směrem ven, což mohlo být způsobeno:

- 1) buď pohybem štočku po nečistotě (předmětu apod.), nebo pohybem předmětu po štočku.

- 2) byla podobným způsobem poškrábána fotografická vrstva na skleněném negativu z kterého se kresba přenesla na další vyrobené štočky.

O tom, že jde o rýhu a ne o prasklou desku vypovídá i sám filatelistický materiál, který je ve sbírkách a exponátech přímo na očích. Můžeme totiž občas vidět vystavené kusy v „aršíkové“ úpravě, kde jeden je tzv. nedohotovený a má rýhu a druhý je tzv. „dohotovený“ a rýhu nemá, z čehož vyplývá, že museli být pro tisk použity minimálně dva štočky návrhu a ne že v pozdější fázi tisku došlo k jeho prasknutí, jak je mylně uváděno.

Osobně se po bližším prozkoumání přikláním k možnosti, že vada vznikla na samotném negativu. Záměrně v bodu č. 2. uvádím, že z něj po poškození byly vyrobeny „další“ štočky. Při počtech kusů v kterých se zkusmý tisk s rýhou nachází, je pravděpodobné, že již nebyly vyrobeny pro potřebu tiskárny, ale záměrně a možná i později pro filatelistický trh.

Radovan BANERT

Nedohotovený štoček s rýhou

Dohotovený štoček bez rýhy

Výrazné odchylky v zoubkování známek emise Osv. republika

Na základě poznatků pana Kmínka a později i dalších sběratelů se podařilo získat další informace o výrazných odchylkách existujících ve vodorovných i svislých řadách zoubkování HZ 14.

Na obrázku č. 1 byla identifikována známková pole ZP 55-56 TD 6 hodnoty OR 30 h. Nález čtyřpásky známek hodnoty 50 h zelená toto určení ZP potvrzuje, neboť na ZP 55 se nachází známá vada sestavy (postupně zesílený horní rám známky). Odchylky jsou i v levé svislé řadě zoubkování. Označení tiskové desky se nepodařilo určit, nejspíše se jedná o některou desku zhotovenou podle matrice galvanoplastickou technologií v pořadí výroby na 19. až 33. místě. Nelze vyloučit, že označené odchylky v zoubkování existují také na dalších hodnotách emise známek OR nebo dokonce na emisi Holubice.

1

1

Na hodnotách známek OR 30 a 50 h zelená byly nalezeny ještě další výrazné odchylky v zoubkování (obr. 2). U nich se dosud nepodařilo určit označení tiskových desek, ale podle počítadla (obr. 3) se určitě jedná o sloupce známek nacházejících se v řadě 4-94.

Neméně zajímavé jsou výrazné odchylky ve svislých řadách zoubkování u hodnoty 50 h zelená. Oba obrázky (4-5) s deskovými označeními v pravém ochranném rámu určují nejen známková pole, ale i označení tiskové desky (viz Specializovanou příručku OR).

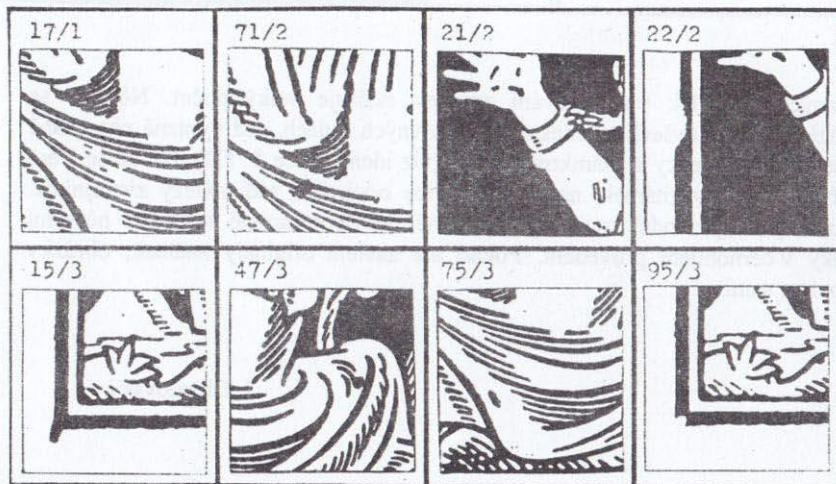
Výrazných odchylek v zoubkování známek existuje velký počet. Některé se nachází dokonce u všech známek ve vodorovných řadách, což výrazně napomáhá k určení tiskové desky a známkových polí (viz identifikace 3. TD). Pokud se Vám podaří najít pásy známek, na nichž je více odchylek, rádi nálezy zveřejníme. Obrázek pro zpravodaj musí být nejméně ve dvojnásobné velikosti původní známky v černobílém provedení. Pokud ale zašlete originály známek, obrázky zhotovíme sami.

J. Chvalovský.

Osv. republika 50 h – vydání tete-beche

Na základě dalšího studia známek vydaných v sestavě protichůdných dvojic byly ověřeny na výplatních známkách s ŘZ 13 ¾ další výrazné vady, jak dále uvedeno. Připomínám, že se jedná o vady nacházející se na 1. tiskové desce (viz studie této desky vydaná autorem v září 2007). Prvé číslo uvádí známkové pole, druhé určuje příslušný třicetiblok známek z nichž byla deska sestavena.

- 17/1 – bílé skvrnky ve šrafování sukně
- 71/2 - skvrnka ve šrafování sukně
- 21/2 - bílá skvrna pod okovem rukávu pravé ruky
- 22/2 - prolomený levý rám proti okovu a poté zesílený
  - deformovaný spodní rám v rohu
- 15/3 - přerušená kresba šrafování sukně
  - výběžek z levého dolního rohu
- 47/3 - skvrnka na patě levé nohy
- 75/3 - skvrnka na holeni levé nohy
- 95/3 - vryp v levém dolním rohu známky

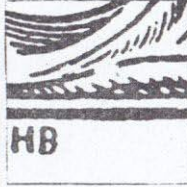

Osv. republika 50 h zelená – vada 1. negativu na ZP 35

Na čtyřech tiskových deskách zhotovených podle 1. negativu pro tisk zelených výplatních známek vzniklo celkem šest vad 1. negativu (ZP 35, 39, 50, 68, 69, 70). Vada na ZP 35 je z nich nejméně výrazná (obr. 1) a ojediněle ji lze nalézt v pásce či bloku zelených známek.

Po prohlédnutí velkého počtu známek s touto vadou se podařilo několik z nich určit na jednotlivé tiskové desky, zejména proto, že na nich byly nalezeny další kontrolní znaky:

- jen vada ZP 35 bez dalších kontrolních znaků. U některých známek je čárka pod písmenem V ve VHB. Nalezený blok známek navazuje na známky vytištěné z 3. desky,
- vada ZP 35 a přerušená spojka řetězu levé ruky (obr. 2). U části nákladu chybí 6. otvor ve vodorovných řadách zoubkování (obr. 2a). Předběžně určena na TD 1,
- vada na ZP 35 a bílá skvrna na pravém výběžku Kriváně (obr. 3). Může se však jednat o dočasnou vadu tisku,
- vada na ZP 35 chybí. Kontrolním znakem je přerušená kresba sukně vlevo od Kriváně (obr. 4). Tato vada se nachází na kompletním přepážkovém archu známek vytištěných z 2. desky, který pochází z posledního období jejich tisku a na němž jsou již všechny ostatní vady 1. negativu opraveny. Je tedy možné, že chybějící vada na ZP 35 byla rovněž opravena. Znáмка s původní vadou na ZP 35 nebyla dosud identifikována.
- na některých ostatních známkách s původní vadou ZP 35 se nachází drobné odchylky (zdvojený horní rám nebo výběžky z rohů), které k určení na tiskovou desku nestačí.

Pokud některý ze sběratelů může potvrdit a zejména pak doplnit výše uvedená zjištění, může k zaslání zprávy a případně i obrázků použít e-mail. Za spolupráci předem děkuji.

J. Chvalovský
(Jchvalovsky@seznam.cz)

Dočasná vada tisku na ZP 78

Ve Specializované příručce OR 2000 na straně 62 je obrázek vady matrice, která existovala na všech tiskových deskách zhotovených galvanoplastickou technologií (TD 19 až 32). Její výskyt je častý.

Ojediněle se na známkách vyskytuje vlevo od kresby Kriváně také bílá skvrna s barevným středem – také další bílá skvrna různých velikostí nad hlavou postavy (obr. 1 až 3). Jedná se nejspíše o vadu tisku, která vznikla v důsledku zamaštění desky a postupně během tisku známek mizela.

J. Chvalovský

